

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Situația s'a agravat.

Sibiu, 26 Noembrie n.

Ministrii maghiari s'au întors dela Viena cu mâna goală. Maiestatea Sa nu le-a făcut nici o concesie. In schimb a cerut dela ei, să facă legea electorală, după ce vor fi votat întâi necesitățile de stat, și să împace naționalitățile. A avut deci mare dreptate dnul Kossuth, când a declarat în fața unora dintre intimii sei, că situația s'a agravat, și că încercătura e acum mai mare decât mai înainte.

E greu a proroci înainte, că în starea actuală de lucruri, în nesiguranta în care ne aflăm cu privire la viitor, ce are acum să urmeze? Se va ținea un nou consiliu de Coroană la Viena, ori va fi chemat în audiență numai prim-ministrul Wekerle, pentru a lua în primire *porunca* Maiestății Sale, sau apoi va fi dispensat cu totul acest guvern dela conducerea afacerilor țării, și vor fi puși în locul actualilor miniștri oameni de tot noi?!

Căci aceste trei combinațiuni își fac cursul prin ziarele maghiare, și nu se poate ști, care din ele e cea mai corectă și destinată să-și primească întruparea faptică? Un singur lucru se știe, anume, că situația e aproape desperată. Firește, nu putem noi, cei ce nu avem nici un rol, nici informator, cu atât mai puțin decizător, în toată chestia cu criza ungară, și nu putem aștepta dela rezolvarea ei, decât poate iarăși vre-o nouă asigurare și garantare a „*mâinii libere*” față de popoarele nemaghiare din patrie, ci pentru aceia, cari timp de patruzeci și doi de ani au fost neîntrerupt desmerdați cu *concesiuni* primite dela Viena, cu favoruri și cu succese, așa, că în cele din urmă au început să creadă, că așa *trebuie* să fie, Viena *trebuie* să le facă *concesiuni* și favoruri, totdeauna când ei sunt — supărați. Pentru acestia situația e cu adevărat desperată,

pentru că li se sparge o iluzie, aceea, de a crede că Viena stă la dispoziția lor, și li se arată realitatea, aceea, că ei trebuie se stee la dispoziția Vienei.

A fost o mare nefericire, pentru noi, popoarele nemaghiare din patrie, că Coroana nu a cunoscut adevărata stare de lucruri din țară, ci în urma falselor și tendențioaselor informațiuni, primite dela sfetnicii săi de nemerită încredere de pe vremuri, a atribuit o putere prea mare curentului șovinist-național, curentului de maghiarizare, pe care spre a-l îmblânzi, a aflat de bine *a-l întări*, prin aceea, că totdeauna ne-a jertfit pe noi, ne-a rupt rând pe rând din drepturile și interesele noastre, — numai pentru a astupa gura molohului nesațios, pentru a sătura pe aceia, cari ne-ar înghiți într'o lingură de apă, dacă ar putea.

Se vede însă, că acum Coroana e convinsă, că acest curent nu poate să devină nici odată periculos pentru tron și dinastie, și a luat hotărâre să nu-l mai menageze. Nu-i mai face nici o concesie. Nu mai, dar și-a luat în program, dacă putem să dăm crezământ știrilor primite dela Viena, ca în politica guvernului unguresc să se facă o radicală schimbare cu privire la naționalitățile nemaghiare, pentru ca acestea să nu mai fie jignite în drepturile și interesele lor, ci dreptate să li se facă totdeauna când dreptatea e pe partea lor. Pe scurt, Maiestatea Sa vrea, ca chestia de naționalitate să fie rezolvată în Ungaria!

Ei bine, nu e aceasta o situație desperată pentru politicienii maghiari, cari se băteau în piept și trimbițau, că nu există naționalități în țara noastră, deci nu există nici chestie de naționalitate, prin urmare nu este nimic de rezolvat în o chestie care nu există?..

Dar cu toate, că chiar și ziarul vienez „*Fremdenblatt*”, organul ministrului comun de estere, singura

foaie pe care o cetește Maiestatea Sa, confirmă știrea, că Maiestatea Sa a cerut în consiliul de Coroană, ca guvernul să facă lege despre votul universal și să rezolve chestia de *naționalitate*, mari iluziuni nu ne facem și la o momentană schimbare de lucruri în patria noastră nu ne gândim. Aceea ce s'a stricat, pentru noi, în mod sistematic în curs de 42 de ani, nu poate să fie tocmit în 24 de ore, ori într'o lună, sau într'un an. Am înregistrat însă evenimentul, pentru că el înseamnă o fază nouă în criza ungară, o fază de o extremă importanță. Înseamnă, că acum nu reprezentanții chemați ai politicii maghiare ridică pretențiuni față de Coroană, ci Coroana ridică pretențiuni față de guvernul său din Ungaria, anume, pretenziunea de a face o lege dreaptă electorală, după cum s'a obligat la timpul său, și pretenziunea de a face dreptate naționalităților nemaghiare. Înțelegerea e însă, că putea-va să rămână Coroana și pe mai departe pe acest teren al pretenziunii, ori va fi totuși silită să treacă iarăși pe celalalt, al concesiunilor? Cine poate să știe?!

Convenția comere. româno-austro-ungară.

Se lățește vestea, venită din izvor bine informat, că în consiliul de coroană ce s'a ținut Marți la Viena, unul din punctele de competență ce au fost discutate, era și acela al reînnoirii convențiilor comerciale cu România și statele balcanice. De chestiunea regulării raporturilor economice cu aceste țări sunt legate mari și însemnate interese ale monarhiei, și de aceea Monarhul și contele de Aehrenthal țin cu tot dinadinsul, ca o soluțiune mulțumitoare să intervie cât mai curând.

Pentru moment sunt încă greutăți, peste cari se speră, că se va putea trece, obținându-se de la parlamentele celor două jumătăți ale imperiului austro-ungar votul necesar.

Mai mari sunt dificultățile în ce privește Serbia și Bulgaria. Cu cea dintâi înțelegerea fu cât pe aci să se facă, anul trecut. A intervenit însă anexarea Bosniei

tele stovainei asupra cordului cu cele ale strichninei, cari sunt diametral opuse, așa, încât cu procedul savantului practician român se poate face pe orice parte a trupului operațiune chirurgicală cu un succes desăvârșit, fără a adormi pe bolnav.

Înainte de a-și începe demonstrația, profesorul Toma Ionescu a declarat celor patruzeci de chirurși medici englezi prezenți, că optsprezece luni el nu a întrebuit alt anestezic, decât stovaină și strichnină, spre a face peste șaptesute de operații de tot felul.

Cu privire la operația sevârșită, nunitul ziar scrie apoi următoarele:

După ce profesorul Toma Ionescu și-a desinfecat mâinile, a înfipt un ac mic pentru injecțiuni între două vertebre cervicale ale marinarului, apoi a pus într'o mică seringă trei centigrame de stovaină și cinci centigrame de strichnină, injectând acest lichid în șira spinării.

După un minut, marinarul bolnav s'a întins pe masa operației, ținând capul și umerile mai jos spre a da ajutor efectelor injecțiunii.

Doză minute mai pe urmă, s'a început operația, care consta în scoaterea unei glande voluminoase. Operația s'a petrecut în modul obișnuit, pacientul fiind absolut conștient și vorbind cu medicii

și Herțegovinei și tratativele, foarte înaintate, au rămas baltă.

În ce privește România, chestiunea se prezintă mai ușor.

Convențiunea e încheiată de câteva luni, și nu mai e nevoie decât de ratificarea camerelor din Budapesta și Viena, pentru ca ea să intre în vigoare.

În privința aceasta se adaugă amănuntul că, date fiind bunele relațiuni ale monarhiei cu România, și mai ales *interesele politice*, Impăratul și Regele Francisc Iosif a trimis o scrisoare autografă Regelui Carol al României, prin care-l asigură, că guvernul său e animat de cele mai bune *intențiuni față de România* în stabilirea unui regim economie pentru cele două țări. De fapt Austro-Ungaria a dat dovadă de multă bună-voință în negocierile cu guvernul din București, acordând României importante avantagii.

Concesiunile acestea au avut de efect să stârnească o agitație în rândurile agrariilor unguri și austriaci. Se vorbește chiar pe față de demisia lui Darányi, ministrul agriculturii din Ungaria, în semn de protestare contra avantajilor economice recunoscute României.

Cu toate acestea, convențiunea ar fi fost ratificată de parlamentul maghiar, dacă nu isbuinea criza guvernamentală. Cum se va aplană însă conflictul cu Coroana, această ratificare va fi imediat votată.

Conferențe preoțești.

Conferența preoțească din protopopiatul Iliei.
20 Noembrie.

Între evenimentele anuale dintr'un protopopiat, cu adevărat putem înșira conferențele preoțești ca cele mai însemnate, căci aici se lămurese ideile, se dă puternic impuls spre activitate mai înțepită.

Servească drept dovadă cele petrecute în conferența noastră din anul acesta, ținută în 22 Septembrie, în frunțașă parohie Vorța.

Conform programului publicat în „Telegraful Român” să oficiază serviciu divin de preoții M. Opreanu, I. Laslo și Oct. Albani.

La priceasnă părintele T. V. Motora cuvintează despre ispită, dovedind studiu temeinic. Atât asupra preoției, cât și asupra credincioșilor adunați în număr frumos, — deși era zi de lucru — face cea mai bună impresiune serviciul divin și buna cuvântare, întocmită în contra păcatelor dominante din parohie.

prezeți, fără a arăta cel mai mic semn de suferință.

„Simți vre-o durere oare-care?” l-a întrebuit un chirurg al spitalului.

— „Absolut nimic”, a răspuns marinarul.

Nu se poate descrie efectul acestor cuvinte, rostite de un om, care are în gât o tăietură de 10 până la 12 centimetri lungime și 4 sau 5 adâncime.

Imediat după ce bandajele au fost făcute, pacientul s'a ridicat singur de pe masa de operație și s'a dus în sala unde își avea patul său.

După părerea chirurgilor englezi, procedul profesorului Toma Ionescu are mai multe avantagii.

Nu trebuie o abilitate specială spre a întrebuinta acest nou anestezic, căci orice chirurg poate să facă el însuși injecțiunea trebuincioasă. Dar importanța cea mai mare este, că acest anestezic nu prezintă nici un efect periculos în urma operației, precum se întâmplă cu clorofomul, și mai cu seamă cu eterul, de oarece multe operațiuni făcute cu succes, au fost zădărnice din cauza întăririlor musculare, pricinuite de eter, și care producea o rupere a punctelor de cusătură.

FOIȘOARĂ.

Succesele unui medic român.

Când s'a știut, că medicii din România au hotărât să nu iee parte la congresul medicilor, care s'a ținut în vara trecută în Budapesta, — din motive *politice*, — aproape toate ziarele maghiare i-au luat în bătae de joc, vorbind despre ei ca despre niște oameni foarte inferiori în ale științei medicale, de cari și de altoum congresul nu ar avea nici un folos. E bine deci, că dau lumii semne de existență prin *memorande politice*, căci prin alte fapte, prin descoperiri pe terenul științei medicale și așa nu s'au impus și nu se pot impune colegilor lor din alte țări. Așa scriau atunci ziarele maghiare dela noi!

Și nu au trecut decât numai câteva luni dela acest verdict al presei noastre patriotice, rostit asupra medicilor din România, când iată că verdictul e răsturnat prin o descoperire senzațională a unuiia dintre cei atunci cu asprime criticoși, prin un strălucit succes pe care l-a avut un medic român în fața a patruzeci de medici de renume din Anglia.

Înțelegem pe domnul Dr. Toma Ionescu, deșenul facultății de medicină din București, și invenția sa, despre care am vorbit pe scurt în numărul trecut al ziarului nostru. Astăzi suntem în măsură a putea vorbi mai pe larg despre invenția aceasta a dlui Dr. Toma Ionescu. Marele ziar englez „*Daily Mail*” scrie adecă sub titlul „*Un triumf chirurgical*” următoarele despre cele săvârșite de dse în fața celor mai vestiți chirurși englezi:

„La spitalul marinarilor din Greenwich s'a făcut în ziua de 18 c. o inovație, care poate va revoluționa procedurile chirurgice.

Dl profesor Toma Ionescu, decan al facultății de medicină din București, a făcut o operație la gât, unui marinar, care a fost anesteziat după procedul dsale, prin injecțiuni de stovaină și strichnină, producând insensibilitate desăvârșită, cu toate că pacientul operat își păstrează cunoștința în tot timpul operației, convorbind cu persoanele prezente.

De când stovaina a fost descoperită, acum câțiva ani, s'au făcut și în Anglia operațiuni de partea inferioară a trupului; dar de oarece stovaina are un efect dăunător, și chiar periculos asupra cordului, întrebuintarea stovainei a fost restrânsă la partea inferioară a trupului.

Inovația doctorului Toma Ionescu constă în faptul, că el compensează efec-

S'a văzut efectul dorit: poporul asculta cu drag și evlavie cuvenită sfintele slujbe, ca totdeauna când ele sunt săvârșite cu sfințenia recerută, iar nu în fuga calului, cum durere mulți frați obicinuesc a face, zicând, că să împlinești numai slujba, și nimenea nu te mai poate întreba ce și cum ai slujit!

Urmează părintele administrator, Z. Murășianu, cu cetirea rezoluțiunii consistoriale, prin care de tot iubitul protopop G. Oprea s'a absoalvă de purtarea oficiului, instituindu-se administr. dl Z. Murășianu.

Intr'o cuvântare măduoasă și plină de însuflețire și dragoste către a tot ce e al nostru, deschide acesta conferența. S'a constituie biroul. S'a aleg ca notari: I. Opreanu și O. Albani. La apelul nominal răspund 19 preoți, absenți 4. Cei cari nu s'au vor legitima în mod corăspunzător în termen de 8 zile, să pedepsească cu câte 10 cor. în favorul fondului protopresbiteral.

Conferența hotărăște prezentarea în corpore la fostul protopop, despre care împrejurare „Cineva” a fost atât de bun a mă preveni în coloanele acestui ziar.

Săvârșirea serviciului divin să declară „bună”, iar cuvântarea succasă și bine predată.

În cadrul acestora părintele T. Motora cere edarea unui „tipic general” pentru uniformitatea de mult dorită a serviciilor divine, cât și aceea, ca venerata noastră superioritate să insiste, ca studiul liturgiei nu numai în mod teoretic să se propună clericilor, ci și în mod practic.

Păr. I. Budoi face propunerea referitoare la orânduiala bisericească, căci în multe biserici s'a observă, mai ales sub decursul utreniei, mare șgomot, prin amestecul nechiamărilor în serviciul estern și intern divin.

Propunerea părintelui Budoi să primește, iar a păr. Motora nefiind conferența competentă să decidă în astfel de chestiuni, să delătură.

S'a cetesc mai multe ordinațiuni consistoriale, între cari cea referitoare la colecta pentru fondul cultural și la încaasarea restanțelor sidociale. S'a constată cu regret, că în multe parohii nu s'a întreprins colecta cu însuflețirea recerută. Primește îndrumare unul fiecare, a privi aceasta ca o sfințită și sublimă datorință, iar încasarea să se facă cu tact acolo, unde s'ar ivi unele complicațiuni.

Păr. I. Laslo cetește tema despre „post”, care a fost lucrată bine și să declare de succasă.

Au urmat propunerile zelozului și vrednicului nostru frate, bun lucrător în via Dnui, I. Budoi, care și până acum a dat dovezi eclatante despre a sa activitate, în urma căreia îl pot numi preot model în acest tract.

Propunerile altcum tot cu această ocaziune le transpun On. Redacțiuni, spre publicare. În urma propunerilor acestora conferența hotărăște cu mare însuflețire introducerea așa numitelor „misiuni populare” pentru întărirea simțului religios. În comisiunea ambulantă, din parohie în parohie, să aleg: propunătorul I. Budoi, R. Iacob și I. Opreanu.

A doua propunere: înființarea societăților Raiffeisen, asemenea să primește, alegându-se în comisiunea organizatoare tot cei de mai sus.

S'a naște vie discutiune la satorirea temelor. O. Albani propune, ca temele să fie lucrute de fiecare membru, dintre cari pe unul să-l designeze protopopul. I. Opreanu e însă de părerea, ca temele să le satoriască o comisiune de 3, în frunte cu șeful tractual, care apoi designează persoana respectivă, ca să facă tema, împreună cu 2 censorători, pentru a se delătura criticii neîntemeiate, făcute în pripă. Propunerea lui Opreanu s'a primește.

S'a propune într'alte ca clerul, mai ales cel tinăr, să se poarte conform „sfaturilor arhieresti” în haine lungi, cinstite, modeste, și nu într'un port comic și nepotrivit stării preoțești.

Conferența viitoare, în urma invitării speciale a fratelui Constantin Popovici, să decida a să ținea în parohia Burju.

După toate acestea programul conferinței preoțești fiind eshauriat, părintele administrator Z. Murășianu declară prin cuvinte binesimțite conferența din anul Dnui 1909 de închisă.

Urmează invitarea pretinească a fratelui Motora, care la masa sa ospitală ne-a intrunit pe toți, întărindu-se prin aceasta dragostea, solidaritatea și frățietatea preoțimei, care împreună cu păstoriții așteaptă cu nerăbdare sosirea mirelui, căci toți au candelile gata spre întimpinarea lui vrednică.

Iar tu Doamne, dă ca atât planurile croite din partea conferinței, cât și venirea noului nostru protopop, să fie într'un ceas bun.

„Sus s'avem inimile”.

Octavian.

Dela conferențele învățătoresți.

Tractul protopresbiteral al Turdei.

Sân-Mihaiu, 4 Noemvrie v.

Chemați din nou prin autoritatea bisericească-scolară în conferențe învățătoresți, dar de astădată numai în conferență tractuală spre a ne ocupa cu problemele supuse, pentru anul acesta, deliberărilor noastre, ne am intrunit și noi învățătorii din tractul Turdei la 1—2 Noemvrie s. c. v. în orașul cu trecut istoric în viața noastră bisericească-scolară Turda, unde a fost ales marele nostru mitropolit Andreiu baron de Șaguna.

Ne-am adunat ca să ne arătăm pe față, pe lângă tractarea temelor dela ordine, năcăzurile și greutățile vieții învățătoresți și să ne sfătuim asupra celor mai de căpetenie nevoi ale școlii românești.

Valurile dușmănoase cari de mult amenință existența școlii românești, au săpat și sapă în continuu la temelie acesteia, căzând jertfă și până acum acestor valori multe din școlile noastre. Dovadă ne este și numărul mic al învățătorilor intruniți în această conferență, cari deși s'au intrunit în număr complet, totuși abia au fost în număr de (9) nouă inși, cu toate că nu cu mult timp înainte de aceasta erau 14—15 învățători în tract, care încă era un număr destul de restrâns față de numărul parohiilor și față de cele aproape 15 mii suflete din tract.

De aceea conferențele trebuie să fie mai mult decât ori când, locurile unde spiritele să-și cheltuiască cel mai însemnat prinos pentru aflarea modalităților și problemelor de a susținea școlile confesionale românești în împrejurările date și prin ele a păstra limba strămoșească și a augmenta cultura românească.

Conferenței noastre i-a premers serviciul divin împreună cu invocarea Duhului sfânt, celebrat prin domnul Jovian Murășianu, protopresbiter.

După serviciul divin ne-am adunat în localul școlii confesionale rom. gr. or., unde dl protopresbiter în calitate de comisar consistorial prin o vorbire acomodată, în firul căreia arată calea pe care are să pucească învățătorul întru realizarea sublimului scop ce urmărește în zilele aceste de grea încercare, salută pe cei prezenți și declară conferența de deschisă la orele 11 și trei pătr. a. m.

Conform noii instrucțiuni consistoriale pentru conferențele învățătoresți, domnul comisar invită conferența să se constituie. Conferența alege cu unanimitate prezident al său pe învățătorul Ioan Biji, notari: Ioan Moldovan și I. Mețian, iar bărbați de încredere Teodor Oțel și Alesandru Teuțian. În comisia permanentă se alege prezident și doi notari.

Fiind timpul înaintat prima ședință se închide la orele 12 și trei pătr. p. m., anunțându-se proxima ședință la orele 3 p. m.

Ni a cauzat tuturor învățătorilor o deosebită bucurie invitarea dlui comisar și protopresbiter, intrunindu-ne pe toți la ospitala-i masă cu atât mai vărtos, că aceasta a avut, loc în nouăle case tractuale, a căror existență și pe noi învățătorii tractului acestuia ne poate umplea de mândrie, contribuind și noi cu obolul nostru la ridicarea acestora. În scurt timp s'au ridicat aceste case alături cu școala, cari nouă Românilor gr. ort. de aici ne fac cinsti și sunt dovadă eclatantă, că sub conducerea bunului nostru conducător, deși săraci fiind, cu voință tare toate le putem face. Pentru că dacă avem azi aceste așezăminte și încă alte multe lucruri bune, domnului protopresbiter Jovian Murășianu îi suntem datori cu recunoștință pentru zelul, abnegația și voință tare cu cari le-a dus la îndeplinire.

În cadrul celor două ședințe ce au urmat după aceasta s'au cetit următoarele operate: „Folosul și rolul botaniceii în școala populară” și „Atențiunea și susținerea ei în școală”. Primul operat lucrut de membrul Ioan Mețian, al doilea de membrul Teodor Oțel. Ambele lucrute cu mult zel și cunoștință de cauză, pentru cari conferența votează ambilor autori mulțămirea protocolară și le recomandă a-și publica lucrările lor în revista „Vatra școlară”.

Operatul „Avantajile metodei direct în propunerea limbei maghiare”, lucrut de membrul Ladislau Pop se declară de bine succés.

Ca teme practice s'au predat: „Torda văros ismertetése”, prin prelegătorul Ioan Biji; „Vioreaua”, prelegere din Ist. naturală cu cl. V.—VI., prin prelegătorul Stefan Aruncutean; o cântare: „Marș înainte”, prin Ioan Biji.

În partea cea mai mare fiind temele de un interes deosebit, natural, că au dat

motiv la discuții vii, luând parte următorii: Ioan Moldovan, Teodor Oțel, Ioan Mețian, Alesandru Teuțian, Ioan Biji, precum și parohul din Cristis, Ioan Opriș.

La sfârșitul discuției fiecărui obiect comisarul consistorial Jovian Murășianu, prin expresiuni clare a contribuit într'un mod însemnat la lămurirea chestiunilor.

Toate temele susținute fiind la un nivel înalt, formează dovadă despre un continuu progres realizat de școala noastră pedagogică, deci prestigiul învățătorimii noastre crește pe zi ce merge.

Ajungând la ordine propunerile, inv. Ioan Moldovan face următoarea propunere:

Având în vedere, că „Vatra școlară” e unica revistă pedagogică în arhidieceasa noastră;

Având în vedere, că fiecare învățător ar fi obligat moralmente a sprigini revista aceasta;

Având în vedere, că în lipsa spriginului nostru e aproape de apunere această revistă, și prin indolența noastră, ne arătăm micimea sufletească față cu învățătorii altor popoare conlocuitoare;

Având în vedere, că spriginită fiind de toți învățătorii această revistă, atât din punct de vedere moral, cât și spiritual, ar deveni un organ cu ajutorul căreia să ne putem organiza, resistând mai ușor atacurilor îndreptate contra noastră din multe părți, propun: Conferența să enunțe, că fiecare învățător să fie obligat a abona regulat numita revistă.

Conferența cu unanimitate și însuflețire primește propunerea și în consecință toți membrii declară a deveni abonații revistei „Vatra școlară” din Sibiu, apelând totodată prin aceasta la bunul simț al fiecărui învățător din arhidieceasa, a sprigini această revistă.

Stabilindu-se temele conferinței viitoare, prezidentul Ioan Biji prin un cuvânt de încheiere mulțamește membrilor pentru zelul dezvoltat, iar domnul comisar consistorial pentru bunăvoința cu care a ajutat la deslegarea chestiunilor puse pe tapet și declară ședințele conferinței de închise.

Nu pot trece cu vederea să nu amintesc, că dintre toți preoții tractului numai singur Ioan Opriș, paroh în Cristis, a luat parte la toate ședințele noastre, contribuind prin cunoștințele sale pedagogice la deslegarea temelor pertractate, pentru conferența și-a exprimat mulțămirea prin rostul prezidentului său.

Pătrunși de idei sublime pentru ducerea la isbândă a cauzei noastre culturale, cu sufletele oțelite pentru nou lan de muncă, care s'a început, fiecare s'a îndepărtat apoi la ale sale.

Arieșanul.

Cercul protopresbiteral al Branului.

Conform ordinului Prea Ven. Consistor Archid. învățătorii aparținători protopresbiteratului Bran, s'au intrunit în zilele de 1 și 2 Nov. st. v. a. c., ținându-și adunarea cercuală în frunțașă comună Zărnești. După terminarea serviciului divin, la care au luat parte toți învățătorii, membrii conferinței se îndreptară spre localul școlii, unde s'au ținut ședințele.

Fix la orele 11 din zi, protopresbiterul Ioan Hamsea, ca comisar consistorial, urcă catedra și rostește un măduvos discours, prin care în termeni binesimțiti arată chemarea învățătorului, misiunea lui, în opera omenimii, arată greutățile ce trebuie să îndure învățătorul în apostolatul luat asupra-și, iar ca călăuză menită a da directive sănătoase în viața noastră școlară și socială, pune la inima învățătorilor adunați adevărul zicând, că: „Învățătorul nu este chemat numai a învăța pe copil a scrie drept litera „i”, ci e chemat a face din el om care să stea drept în viață”.

După terminarea frumosului discours dl protopresbiter deschide ședința și invită pe membrii prezenți a-și alege un președinte din sânul lor pentru conducerea conferințelor.

Conferența alege cu unanimitate ca președinte pe dl Pompiliu Dan inv. Zărnești, apoi bărbați de încredere pe d-nii Vas. Muntean și A. Boldor, iar notar general pe dl Nic. Sperchez. Prezidentul ocupându-și locul propune înainte de a trece conferența la desbaterea diferitelor puncte din program, — a se intercala în întregime, la protocol, discursul rostit de comisarul consistorial: I. Hamsea, salutând totodată oaspeții de față.

Conferența primește propunerea și salută ca oaspeți ai ședinței I pe d-nii: I. Dan prot. onorar, Dr. Pomp. Nistor medic, Dr. Il. Hoadrea și Dr. Ciato advocați, I. Micu paroh și încă alți doi, al căror nume îmi scapă.

Incheiate aceste formalități, inv. dirig. A. Boldor luând cuvântul, cetește în numele învățătorilor acestui tract un protest, despre a cărui cuprins, trimitându-se la locurile competente, nu fac amintire.

Cu aceasta ședința primă luă sfârșit.

Ședința a doua s'a începe la orele 3 d. a. După ce prezidentul figura ca prelegător, scaunul presidial îl ocupă domnul învăț. dirig. A. Boldor. Primul punct din șirul lecțiilor o fost prelegerea practică „A școlă”, ținută de inv. Pomp. Dan.

După terminarea prelegerii președintele deschide discuția liberă asupra temei prelese. Iau parte la discuție d-nii I. Pușcariu și A. Boldor. Conferența declară tema de succasă și exprimă prelegătorului mulțămirea protocolară.

În firul programului a urmat prelegerea practică, ținută de dl D. Marcu, după metoda fonomică despre cunoașterea literii „d”. După terminarea prelegerii se dă loc recenziunii, la care iau parte domni N. Hamsea, N. Garoiu și A. Boldor, în urma cărora prezidentul Dan mai dând unele lămuriri prelegerea s'a declarat deplin succasă.

După o pauză de 10 minute, urcă catedra inv. A. Boldor cetindu-și disertația: „Lucrul de mână și însemnătatea lui în școala populară”. După conferența arată importanța ce se dă lucrului manual în școlile străine: la Germani, Unguri, recomandă cu căldură introducerea lucrului manual în mod sistematic și în școlile noastre.

Conferența aduce disertantului mulțămirea protocolară pentru zelul dovedit.

Președintele invită apoi pe membrii conferinței să alege o comisiune de 3 membri, care să prezinte pe zina următoare un program de lucrări pentru conferența anului viitor. În comisiune să alege: P. Dan, R. Cristolovean și D. Marcu. Cu acestea anunțându-se programul zilei următoare, ședința s'a ridică la orele 5 și jumătate d. a.

Ședința a treia se începe Luni dimineața la orele 8 și 15 minute, sub presiul ordinari.

Învățătorul B. Tipeiu ține o prelegere practică, având ca subiect: „o lucrare scripturistica din limba română”. Deschizându-se discuția liberă asupra prelegerii ținute, vorbește pe larg: I. Butta, apoi prezidentul, care dă unele deslușiri, iar conferența declară prelegerea de succasă.

Îndată după terminarea acesteia inv. Leonte Roman își pregătește elevii, ținând cu cl. a IV-a o prelegere din aritmetică, după a cărei terminare iau parte la discuție: I. Butta și N. Hamsea, iar prelegătorul Roman își face contraobservările. În urmă presiului mai făcând unele aditamente — conferența declară tema deplin succasă, exprimând prelegătorului mulțămirea protocolară.

Se alege apoi o comisiune permanentă de 3 membri, în persoanele dlor: A. Boldor, P. Dan și I. Butta, care să studieze starea învățământului din acest protopresbiterat.

O altă comisiune permanentă de 3 membri în persoanele dlor: I. Renghea, R. Cristoloveanu și B. Tipeiu se însăroineză a prezenta conferinței programe de lucrări și teme din an în an.

Ca puncte din program se stabilesc pentru conferența viitoare 5 lecțiuni practice și 2 disertațiuni, al căror subiect este: „Avantajile metodei fonomică”, având a refera învăț. Nic. Garoiu și „Importanța grădiniștii”, disertație destinată inv. I. Pascu din Codlea.

Președintele dă apoi cetire circulațiului sosit din partea Prea Ven. Cons. numărând cele 15 puncte cuprinse în el „cinci-sprezece porunci”, cari sunt un adevărat călăuz pentru învățământul nostru primar și pentru oricare învățător.

Inv. R. Cristoloveanu sosind mai târziu la ședință, dă acum cetire interesantei sale disertațiuni despre „Rostul gramaticii în școala populară”, scoțând în relief puținul folos și puțină însemnătate ce o are gramatica ca studiu singuratic în școala populară.

Inv. Nic. Garoiu înocine șabia apărării pentru rostul gramaticii în școala populară (cuvintele președintelui).

Mai vorbește în acest obiect P. Dan. Conferența cade de acord cu părțile și convingerile disertantului, de a nu se învăța gramatica în școala populară ca studiu singuratic.

La propuneri dl N. Hamsea înalțetează în scris următoarea propunere:

Să se împărțiască învățătorii, cu începerea fiecărui an școlar, de un ajutor de 10 coroane în scopul a se prevedea — barem în parte — cu cele mai nouă materiale de școală, ori alte cărți pedagogice, ca astfel mai cu înlesnire să ajungă în po-

sesiunea cărților trebuincioase, având a documenta, cu notă dela diferitele librării soiul și costul cărților cumpărate, epitropiilor bisericești, iar acolo unde școala este condusă de mai mulți învățători — să li se încuviințeze anual suma de 20 cor., cari bani să se distribuie învățătorilor în mod egal prin directorul școlar. Propunerea aceasta fu dată prezidiului. Conferența o primește.

La ședința din urmă afară de parohul I. Micu și Dr. Pomp. Nistor, cari au luat parte la toate ședințele, au mai fost de față preoții C. Proca și I. Nan, cărora și pe această cale li-se aduce mulțăminte pentru interesul arătat.

În fine președintele mulțămeste membrilor conferinței pentru interesul arătat. R. Cristoloveanu mulțămeste prezidiului pentru buna conducere.

Pentru întregirea raportului mai amintesc la acest loc, că Duminec (în ziua I. de conferință) s'a dat sara o masă comună, la care — cu excepția câtorva inv. din localitate, — au luat parte toți învățătorii, unde șeful tractului începu sirul toastelor, golind paharul în onoarea Esc. Sale Mitropolitului Ioan Meșianu. A fost lung aplaudat.

Luni la ora 12 și jumătate din zi, membrii conferinței se îndepărtează fiecare la ale sale. Vlădăreanu.

Tractul Cohalmului.

22 Noembrie n.

Învățătorii gr. or. din tractul Cohalmului, conform circularului consistorial, și-au ținut conferința lor învățătorescă Duminec în 1/14 Noembrie și Luni în 2/15 Noembrie, la care au luat parte aproape toți învățătorii din tract în număr complet.

Cu toții au luat parte la serviciul divin, unde dl. preot local Ioan Bercan a ținut o frumoasă predică ocazională.

După terminarea serviciului divin, toți învățătorii s'au intrunit în școala confesională din loc, unde dl. protopop Titu V. Gheșe, ca comisar consistorial al acestei conferințe, prin un cuvânt bine simțit a îndemnat pe învățători ca să-și îndeplinească cu scumpătate datorițele lor de învățători. După aceasta declară ședința de deschișă.

În numele învățătorilor vorbește inv. G. Maican.

Ca oaspe al conferinței, dl. Dr. D. Stoica șef redactorul „Gazetei de Duminec” ia cuvântul și arată cât de grea și cât de nesigură este astăzi poziția unui învățător în fața atâtor neajunsuri, dar încurajază prin vorbe frumoase pe învățători, ca să-și îndeplinească cu sfințenie datorițele de învățători.

La ordinea zilei a urmat constatarea membrilor prezenți și constituirea conferinței.

S'a ales președinte inv. George Maican și notari Zacheiu Borcoman și G. Stelea, iar ca verificatori G. Andron și I. Ciucan. După aceea s'a dat cetire noii „Regulament pentru organizarea conferințelor învățătoresci”. În fine se alege o comisiune pentru a stabili programul conferinței pe anul viitor 1910. În această comisiune s'au ales învățătorii G. Andron, G. Pop și G. Stelea, și cu acestea s'a încheiat prima ședință.

Ședința a doua s'a ținut la orele 2 p. m. În această ședință s'au cetit următoarele două disertațiuni:

1. Importanța desemnului în școlile populare, de inv. Andreiu Enciu din Rodeș.

Cetindu-se această disertațiune, se deschide desbatere asupra ei. La desbatere au luat parte inv. I. Popoviciu, N. Enciu, Ioan Bănuș și G. Andron, arătând pe lângă unele mici observațiuni, că tema a fost bine lucrată, și propun a se vota prelegătorului mulțăminte protocolară.

2. Se cetește disertațiunea:

„Rolul familiei în educațiune și scaderile ei la țărani noștri”, lucrată cu mult zel și cu multă pricepere de inv. G. Maican din Ticoșul-român. Discuțiunea asupra acestei teme o deschide dl. protopresbiter Titu V. Gheșe, ca comisar consistorial.

La discuțiune a luat parte inv. P. Mihailă arătând cu câtă pricepere a lucrat fratele nostru colag această disertațiune și propune ca să se publice în una din foile noastre.

Inv. G. Andron asemenea declară tema de bine succeseasă, observând că ar fi fost bine dacă în disertațiunea aceasta s'ar fi arătat și mijloacele prin cari se pot delătura aceste scaderi ale țăranelor noștri, și de aceea face propunere, ca comisiunea permanentă, aleasă pentru a stabili programul conferinței pe anul viitor, să aibă în vedere, ca să nu lipsească din

program tema: „Mijloacele prin cari s'ar putea delătura scaderile familiei în rolul educațiunii”.

Ca oaspe al conferinței dl. Dr. Stoica, redactorul Gazetei de Duminec, arată și dănsul cu câtă dibăcie e lucrată tema și face propunere conferinței, ca această disertațiune să se tipărească, ca așa să se lățească cât mai mult între poporul nostru, ear cu tipărirea acestei disertațiuni își ia dănsul însărcinarea. Cu acestea s'a gătat programul ședinței a II-a.

Ultima ședință s'a ținut Luni.

Programul acestei ședințe a fost următorul:

1. „Divisiunea”: temă practică din aritmetică, cu cl. III lucrată și predată de I. Drăghicuiu inv. în Paloš.

2. „Az erdő”: temă practică din I. msghiară, lucrată și predată de I. Ciucan din Mateiaș.

3. „Antistia comună”: temă practică din constituția patriei, lucrată de I. Bărsan din Bogata-Olteană.

Toate trei temele au fost bine predate și bine reușite. Aproape toți învățătorii au luat parte la discuțiuni, cu multă pricepere și cu multă seriozitate.

La ordinea zilei urmează satorirea programei pentru conferința anului viitor. Comisiunea permanentă însărcinată cu satorirea acestei programe, propune ca pe viitor să lucreze următoarele disertațiuni și teme practice:

1. Superstițiunile la poporul nostru și aflarea mijloacelor de stărpire de A. Enciu.

2. Indigitări metodice la propunerea desemnului liber în școlile populare de I. Bănuș.

3. „Mijloacele prin cari s'ar putea delătura scaderile familiei în rolul educațiunii, de G. Maican și G. Pop.

4. „A templom” temă practică din I. maghiară cu cl. II de P. Mihailă.

5. Aburii, negură, norii, ploaia, grindina, neaua, roua și bruma, temă practică din fizică de I. Popoviciu.

6. Globul pământesc, temă practică din Geografie, de G. Stelea.

7. Epistola, temă practică din I. română de I. Drăghicuiu.

8. Adam și Eva, temă practică din religioasă, de Zacheiu Borcoman.

După ce se fac unele propuneri și după ce președintele G. Maican mulțămeste dlui protopop pentru asistarea la conferință, și după ce dl. protopop încă odată îndeamnă pe învățători să-și îndeplinească cu scumpătate datorițele lor de învățători, ca să-și dăm ce e al statului, statului, iar ce e al nostru să ni-l păstrăm cu scumpătate, ședința se încheie la orele 1 1/2 p. m.

Zacheiu Borcoman
inv. și not. conf.

Revistă bisericească.

Revizuirea Bibliiei. În ziua de 16 Noembrie vechiu, adică Luni, va fi convocată la București, sub prezidenția înalt Prea Sfințitului Mitropolit Primat al României Atanasie, președintele sfântului sinod al sfinței biserici autocefale ortodoxe române, comisiunea pentru continuarea revizuirii bibliiei, spre a putea tipări în viitor o edițiune a sfântului sinod. Încă în toamna anului trecut sinodul a cetit și revizuit 85 de capitole din bibliie, începând cu cartea facerii, așa, că acum nu e vorba de o nouă traducere, ci d'a alege din textele edițiilor în limba română pe acela, care este mai bine tradus, sau a adăoga în text cuvinte potrivite, cari se corespund înțelesului din originalul Septuagintei, soșpânî astfel de multe lucruri îngăimite și de anahronisme, și potrivit graiului românesc al vremii de față expresiuni proprii înțelesului tuturor, dar ținând întru totul ortografia și limba Academiei Române.

Comisiunea d'acum se compune din amândoi I. I. P. P. S. S. Mitropoliți ai țării, anume, al Ungro-Vlahiei și al Moldovei, Atanasie și Pimen; P. P. S. S. Episcopul Gherasim al Argeșului și N. fon al Dunării de jos, precum și din P. P. S. S. Arhiepiscopul Malarie Constanțeanul, Sofronie Craioveanul și Teodosie Ploșteanul. Ședințele se vor ține în sala cea mare din palatul mitropolitan din București, și în conformitate cu votul dat de sfântul sinod în ziua de 23 Octomvrie a. c.

Tot această comisiune se va ocupa și cu revizuirea cărții de Doxologie și cu tipărirea în broșuri mici a vieții fiecărui sfânt din cursul anului.

NOUȚĂȚI.

Dela Curtea română. Astăzi Vineri, în 26 Noembrie, familia regală a României sosește dela Sinaia la București, pentru a-și lua reședința de iarnă la palatul regal.

Rescumpărare. Dl. Mateiu Voilean, asesor consistorial, rescumpără feliicitările de ziua onomastică, dăruiind fondului cultural arhidiecezan suma de 10 Coroane.

Serbare pentru Șaguna. Elevii dela liceul din Craiova au serbat centenarul marelui mitropolit român. Serbarea s'a ținut în amfiteatrul liceului Carol. Un profesor a rostit cuvântul festiv, vorbind despre faptele și viața lui Șaguna. Mai multe coruri au urmat după această vorbire festivă. Elevii au făcut apoi o rețragere pe stradele craiovene, cântând: „Deșteaptă-te Române!” iar în feța teatrului au încoins o largă horă.

Din temniță. În 20 l. c. a ieșit din temnița de stat a Seghedinului învățătorul bihorean dl. Cornel Popovici din Segiște. Dl. Popovici a fost osândit la pedeapsă de 4 luni închisoare și 100 cor. amendă pentru o cuvântare de „agitator”, ținută la alegerea de deputat a dlui Dr. V. Lucaiu. Afară de pedeapsa aceasta, fiind supendat și din postul învățătoresc, dl. C. Popovici va avea acum să dea samă înaintea forurilor administrative ale comitatului tot din pricina cuvântării ținute la amintita alegere de deputat.

Adunarea generală a reformatilor din Ardeal s'a ținut în zilele acestea în Cluj. Între alte obiecte, vedem că profesorul Réz Mihály a ținut o vorbire despre protestantism și despre politica de rasă maghiară. Curatorul suprem baronul Bánffy Dezső a z'is, că puterea calvinismului trebuie să cucerească pe toată linia, și constată cu satisfacție, că adunarea reformatilor este deplin pătrunsă de asemenea idee... Nu cumva oare și domni dela Cluj, în înfrunirea aceasta, au trecut „sfera de activitate” ce li se cuvine?

Aeroplan românesc. Ministrul de război român a dat autorizare dlui Aurel Vlaicu de a construi aparatul său la arsenalul armatei. Autorizarea a fost acordată în urma unui raport foarte favorabil făcut către ministru de inginerul Al. Cotescu.

Bani noi. Guvernul austriac a hotărât să pună în circulație bani de aur, de câte o sută de coroane unul. Monetele nouă vor fi cam de mărimea pieselor de argint de 5 coroane.

Nichita — poet. Din Cetinie se scrie, că principele muntenegrin a terminat o lucrare de cântece lirice, care va apărea cu ocazia jubileului de 50 de ani de domnie a prințului.

Calcați de tren. Mai mulți lucrători, ocupați la calea ferată lângă St. Pöten, în Austria, au fost calcați de un tren de persoane. Sunt opt morți și trei grav răniți.

Spargere și furt. În comuna Buzad, din comitatul Timișului, oameni fără de lege au spart într-o noapte din săptămâna trecută ușa bisericii și au furat o casetă, în care se găseau vreo 400 coroane în număr, obligațiuni în valoare de 15 mii cor. și o carte de depuneri la banca „Lipovana” de cor 3500. Jandarmeria caută după făptuitori.

Jos corsetul. Un doctor francez, Maréchal, văzând dese neferocități provocate de obiceiul femeilor d'a se strânge în corset, a cerut o lege, care oprește sub grea pedeapsă pe orice femeie de a purta corset înainte d'a fi implinit vârsta de 30 de ani.

Reuniunea muzeului ardelean și-a serbat în săptămâna aceasta jubileul de 50 de ani dela înființare. Ședința festivă s'a ținut în sala universității din Cluj în prezența unui public numărös. Maiestatea Sa Monarhul a fost reprezentat prin consilierul intim de curte contele George Bánffy. Președintele reuniunii contele Eszterházy a deschis ședința; iar secretarul, profesorul intemeierii muzeului ardelean, amintind de familia Kemény, care a făcut muzeului o mare donațiune de cărți și manuscrise, și pe Mikó care a realizat ideea de înființare a acestei reuniuni.

Școlari în grevă. Elevii școlii industriale din Seghedin s'au pus în grevă. Cauza este „asprimea” profesorală.

Teatrul Național din capitala sârbească, întemeiat de principele Mihai Obrenovici, și-a serbat jubileul de 40 de ani al înființării.

Rugare. Rugăm cu insistență pe On. abonați ai „Revistei Teologice”, cari sunt în restanță cu abonamentul, să binevoiască a ni-l trimite în timpul cel mai scurt, folosindu-se de mandatul postal, pe care l-am trimis fiecăruia. Altfel vom fi nevoiți să ne încassăm pretensiunile pe altă cale. *Administrația și Redacția „Revistei Teologice”.*

În congregația comitatului Torontal dl. Paul Obădeanu a interpellat asupra unui abuz de putere comis la 8 Noembrie a. c. de un solgăbirău din S. Mielășul-mare. Acest vrednic slujbaş și-a permis să oprească în drum o nunță, poruncind jandarmilor să smulgă panglicile roșii, galbene și albastre ale nuntașilor. Neobositul și vrednicul solgăbirău nu s'a mulțumit cu atâta, ci se zice, că a mai poruncit jandarmilor, să se ducă să facă perchiție la casa, unde se ținea nunta și să caute după culorile „afurisite”. — Dl. Obădeanu, în interpelarea sa, a cerut să se ia măsuri ca pe viitor, cel puțin, să se mai reducă astfel de fapte fără rost ale organelor administrative din țara asta.

Chinezii se civilizează. Coadă, care formează, cum se știe, podoabă unui cap chinezesc, e pe cale să dispară. O poruncă împărătească a hotărât să se tundă cozile: întâi se vor tunde la militari și funcționari, apoi la studenți, și pe urmă la întreg poporul din marea împărăție a rasei galbene, — de cumva poporul nu va prefera mai bucuroasă moartea, decât să se despartă de bunătatea de coadă din vârful capului.

Mulțăminte. Dl. Nicolae Muntiu, cassier la banca Sylvania din Șimleu, pătruns de frumosul avânt al consătenilor săi din Răhău cu înființarea „Fondului A. Șaguna al bisericii din Răhău” pentru investirea cu haine și cărți a copiilor săraci a binevoit a contribui și Dsa la acel fond cu 20 (douăzeci) coroane. Primească recunoștința și dragostea poporului său, pe care nu l-a uitat. *Comitetul par.*

E interesant anunțul de noroc al lui S. Heckscher senr. Hamburg, din numărul acesta al foii noastre. Această casă și-a câștigat un renume bun prin solviera promptă și discretă a sumelor câștigate, atât aici cât și în împrejurime, încât pe oricine îl facem atent asupra anunțului de pe pagina a patra a acestui ziar.

Francia stă la cel mai înalt nivel în cultura strugurilor, totuși are deja concurenți mari. O renumită firmă a plantat înainte cu 10 ani soiuri de struguri francezi în Ungaria și din aceștia se fabrică *Andrényi Sec*, care tocmă acestei împrejurări îi mulțămeste minunata culoare de șampanie. Mirozul plăcut, gustul proaspăt și răcoritor satisface chiar și pe cei cu gusturi subțiri.

Teatru german.

Sâmbătă: *Die lustige Wittwe*, operetă. Duminec d. a.: *Der Vogelhändler*, operetă, sara: *Das Modell*. Luni: *Hoffnung auf Segen*. Marți: *Herbstmanöver*. Mercuri: *Jungfrau von Orleans*.

Anemie.

Vindecați această boală cu *Emulsiunea lui Scott* înainte de a se fi dezvoltat. Celce ia pentru întâia dată *Emulsiunea lui Scott* va fi surprins cât de repede se vor umplea și înroși obraji și cât de repede se va observa putere nouă și pofă de trăit. Numai cele mai curate părți se folosesc la

Emulsiunea lui Scott

și prin speciala experiență de pregătire a lui Scott se prelucra această într-o Emulsiune bună la gust și ușor de mistuit. Acesta e secretul renumitelor rezultate, cari cu

Emulsiunea lui Scott

se ajung în lung și în lat, unde aceasta folosesc în contra anemiei. Emulsiunea lui Scott și a câștigat cu drept cuvânt numirea și renumele unei Emulsiuni model și neamului garantat și experimentatului lui SCOTT.

Prețul unei sticle originale c. 2-50.
Se găsește în toate farmaciile.

Atenție!

Săpunul Schicht e veritabil
numai cu numele

Schicht

și marea „Cerb“.

(395) 4-4

610/909.

[434] 1-2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala din Boholt se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salarul dela comuna bisericească va fi de 600 cor. la an, quartir, lemne de foc și grădina; întregirea salariului până la suma normală în lege se va cere dela stat. Cererile se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis.

De va, 11 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protop.

Nr. 768/1909 prot.

[422] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa a III-a Hendorff cu filia Netus, protopresbiteratul tractului Sighișoara se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele parohiale fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor procești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post vor așterne în termenul sus indicat subscrierile oficiu protopresbiterial cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la biserică înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia și cuvânta.

Sighișoara, 28 Octomvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. orien. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. pp. 1933/909.

[433] 1-3

Concurs.

În sensul veneratului ordin consistorial din 7 Maiu a. c. Nr. 6465 Bis. prin aceasta se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“, pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III din comuna Someșul cald cu filia Lăpuștesti aparținătoare acestui tract protopresbiterial.

Emolumentele împreunate cu acest post, sunt cele statorite de comitetul parohial și arătate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Doritorii de-a reflecta la acest post, au a-și așterne subscrierile până la termenul sus indicat, suplicile instruite în în sensul normelor în vigoare și a se prezenta înaintea poporului în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la sf. biserică, după prealabila înconștințare a subscrierului, în sensul §-lui 18 din Rgetl pentru parohii.

Cluj, 6 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 12634 Plen. 1909.

[424] 3-3

CONCURS.

În scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1910 din fundațiunea „Andronic“.

I. Pentru învățăcei de orice meserie.

II. Pentru sodalii deveniți de atari în decursul anului 1909.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Carte de botez.

2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parohul locului despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa având a se indica în acest atestat: câți prunci minori sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserie.

Concurenții pot fi numai Români ortodoxi născuți în arhidieceza Transilvaniei.

În spezial au să dovedească:

I. **Învățăceii:**

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;

b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contract cu maestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);

d) adevărul dela maestrul despre sporul, ce-l arată în meserie despre diligența și pur area morală;

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autenticată.

II. **Sodalii.**

a) că au terminat anii de învățel în anul 1909 ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XXVII din 1884 §. 67);

b) că au purtare bună și fac spor multămitor, ceea ce vor dovedi ori cu cartea de lucru, ori cu adevărul dela maestrul;

c) ceice vor dovedi, că sunt membri ai vreunei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferați.

III. **Sodalii** cari sunt în condițiuni de a deveni măestri:

a) sa aibă certificatul de maestrul;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela maestrului, la cari au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voește să se așeze ca maestrul, ce fel de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserică și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile sa fie scrise și subscribe cu mâna proprie adresate consistorului arhidiecezan gr.-oriental din Sibiu și să le înainta cel mult până la 31 Decemvrie 1909 st. v

Acei concurenți cu studii gimnaziale și reale, cari se vor aplica ca învățăcei la sculptura de lemn, bărdășit și zădărit sau vor fi aplicați deja ca învățăcei, ori ca sodali în aceste meserii și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor, în atelierul mai mari, în cari să poată câștiga praxa recerută vor fi considerați cu ajutoare mai mărișoare.

Cererile neinstruite în regulă și cele întrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 2 Noemvrie 1909.

Consistorul arhidiecezan.

Viță de vie altoită

americană liferează în diferite sorte, garantat curate, în asortiment foarte bogat, deja de ani ca prima și cea mai solidă cunoscută firmă (381) 16-26

Prima plantațiune de vie altoită târnăveană.

Proprietar: **Fr. Caspari.**

Mediaș, nr. 56 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține ilustrări de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare proprietar de vie să se informeze înainte de trimiterea comandei, la o persoană cunoscută despre incontestabila corectitudinea susnumitei firme.

„Cassa de păstrare“ (reuniune) în Săliște.

Prospect.

Adunarea generală extraordinară ținută la 21 Septemvrie a. c. a decis urcarea capitalului social prin sporirea părților de fondare, dând posibilitatea și altor persoane fizice sau juridice de a intra între marginile statutelor în șirul membrilor și de a-și acuira părți de fondare de ale reuniunii noastre cu prețul nominal de 200 cor. și 100 cor. cuota proporțională la fondurile de rezervă.

Termenul de optare se fixează până la 31 Decemvrie a. c., având a se plăti până la acel termen 100 cor., adică cuota la fondurile de rezervă.

Prețul părților de fondare se va solvi în sensul §. 3 din statut în 5 rate trilunare egale și anume:

prima rată până la . 15 Ianuarie 1910
a doua „ „ „ 15 Aprilie 1910
a treia „ „ „ 15 Iulie 1910
a patra „ „ „ 15 Oct. 1910
a cincia „ „ „ 15 Dec. 1910

Se pot plăti însă și mai multe rate deodată.

Părțile de fondare se vor estrada la nume și vor fi provăzute cu couponi la purtător și cu un talon și se vor elibera numai după ce s'a vărsat întreg prețul celor; până atunci ratele solvite se cuitază în titluri provizorii.

Pentru ratele plătite institutul rebonifică 5%, iar pentru ratele neplătite la terminile fixate socotește 5% interese de întârziere.

Membrilor cari n'au vărsat la timp vre-o rată li se adresează câte o provocare cu termen de 30 zile și dacă nici până la expirarea acestui termen nu vor vărsa ratele recerute, sumele plătite vor intra în fondurile de rezervă, iar titlurile esmise se vor anula și sub aceeași număr se vor esmite alte titluri de părți de fondare. Anularea se publică în ziarele designate pentru publicările institutului.

Cu începere din 1 Ianuarie 1911 părțile de fondare noi vor intra în toate drepturile și se vor bucura de toate favorurile părților vechi.

Rentabilitatea părților de fondare de asemenea este asigurată, avându-se în vedere avântul ce l-a luat reuniunea în decursul celor 25 ani de existență.

Solvirile se pot face și prin Cassa de păstrare postală.

Din ședința direcțiunii „Cassei de păstrare“ (reuniune) în Săliște, ținută la 23 Octomvrie 1909.

(421) 2-3

Direcțiunea.

Tușiți? Vă doare pieptul?

Nu Vă temeți că din aceasta se poate naște o boală de piept? Spre băgare de seamă Vă atragem atențiunea a folosi

Sirupul de miere de teiu a lui Orkény, el liniștește tusa, delătură flegma și asudatul de noaptea, obositor și slăbitor, îmbunătățește apetitul și readuce somnul neconturbat. — E o binefacere pentru copii slabi și plăpanzi. — Sticlă de probă 3 cor., sticlă mare 5 cor., 3 sticle mari franco 15 cor. prin ramburs numai dela Farmacia Apostolului a lui Orkény, Budapesta, József-körut 64, Depot 90.

(391) 2-5

Aviz.

În Heidengasse Nr. 3 se află un frumos loc de patinat. Abonament 4 cor. inclusive luminat și muzică. Odată patinat pentru copii 20 fil., oameni 40 fil.

Abonamente se primesc zilnic dela 7-12 a. m. și 1-4 p. m.

(432) 1-3

O casă cu etaj

în fața soarelui, Kappgasse 12, se vinde cu condițiuni favorabile.

Deslușiri tot acolo. (430) 2-3

Câștigul cel mai mare ev. 600,000 M.

Anunț de noroc!

Câștigurile le garantează statul.

Prima tragere la 16 Decemvrie.

Invitare la participarea Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loteril de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:		Câșt. principale a	
Mărci	560,000	Mărci	300,000
"	550,000	"	200,000
"	540,000	"	100,000
"	530,000	"	60,000
"	520,000	"	50,000
"	515,000	"	45,000
"	510,000	"	40,000
"	305,000	"	30,000
"	303,000	"	20,000
"	302,000	"	15,000
"		"	10,000

ș. a. m. d.

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficiu al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficiu de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficiu de tragere.

Câștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

16 Decemvrie.

Samuel Heckscher senr.

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg à M. 6— (K 7—)
" " de jum. à M. 3— (K 3-50)
" " sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa: .....

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(888) 6-10

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[13] 46-52

Dela Tipografia „AURORA“ A. TODORAN în Gherla—Szamosujvár

se pot comanda următoarele cărți din edițiune proprie:

	Cor.		Cor.		Cor.
Predice pentru Dumineci tom. I., de Iustin Popfiu	4—	Lira Bihorului. Balade populare, de Antoniu Pop	—40	Zina Câmpiei, de Aron Boca Velchereanul . . .	—16
Cuvântări bisericești la toate sărbătorile de peste an, de I. Papiu	3—	Lira Sionului sau cântarea sărbătorilor. Poezii religio-morale, lucrate după sf. Scriptură, de A. B. V.	—50	Dr. Pteancu și Bichigan. Gramatică latină pentru cl. I. și II. gimnazială	1·80
Cuvântări funebreale, de Ioan Papiu	3—	Merinde dela școală sau învățături pentru popor de G. Popa (preț redus)	—80	Dr. Pteancu și Bichigan. Carte de cetire latină pentru cl. I. și II. gimnazială	2·26
Catechise pentru pruncii școlari, de Tit Bud	—80	Mizeriile sociale. Novelă, de Paulina Rovinar	—30	Rezultatele filozofiei, de I. Papiu	—50
Manual catehetic pentru primii ani școl., de B. Raț Dumnezeiasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrisostom, de I. Boroș	—50	Minunile P. C. Verg. Maria	—30		
Rugăciunea Dlui, Tatăl nostru, explicată pe scurt, de I. Boros	—20	Muza Someșană. Poezii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bugnariu	—50		
Sfântul Antonie de Padua sau pânea săracilor	—20	Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de P. Tanco	—40		
Istoria P. C. V. Maria dela Nicula	—14	Nopti de iarnă. Novele. Tom. I. de G. Simu	1·20		
Isvorul îndurărilor sau Paraclisul P. C. Vergure Maria însoțit de mai multe rugăciuni frumoase	—20	Novele. Tomul I., de Vasiliu Ranta Buticescu (preț redus)	1—		
Zidirea lumii, Adam și Eva și cele 12 Vineri mari	—16	Nu mă uită. Versuri funebreale și iertăciuni	—50		
		Omul. Noțiuni din anatomie și fis., de G. Cătană	—50		
		Omul și lumea. Cântări funebreale, de Aron Boca Velchereanul	—16		
		O porție de vinars sau cum a urât Moisa Moldoveanu vinarsul	—20		
		Opșaguri. Cât cioplite cât pilită și la lume împărțite, de Ioan Pop Reteganul	—80		
		Cărțile de joc de A. Contor, tradusă de A. Todoran	—20		
		Patimile Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos	—30		
		Pământul fericiților și milosteniile pentru cei morți	—30		
		Povestiri evlavioase sau viața sfinților	—30		
		Păcălă și Tândală, de George Cătană	—16		
		Părintele Nicolae. Schițe din viața preoților de G. Simu	—50		
		Pietatea poporului român sau versuri evlavioase pentru ceice merg la mănăstire, locuri sfinte și în procesiuni. Compusă de 2 preoți Murășeni din dieceza gr.-cat. a Orăzii-mari	—16		
		Pilde și sfaturi pentru popor, de I. P. Reteganul	—60		
		Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan	—30		
		Probitatea în copilărie. Schițe din sfera educațiunii după Legouvé	—12		
		Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari, de Aron Boca Velchereanul	—16		
		Renașterea limbei române de Gr. Silași, fasc. II. și III., fiecare costă 80 fil. Ambele	1·40		
		Românul în sat și la oaste de I. Pop Reteganul	—30		
		Sfaturi de aur sau calea cătră fericire, de Aron Boca Velchereanul	—50		
		Sf. Rozariu, de R. Cupar	—16		
		Sf. Antoniu, de Padua	—20		
		Suspin și Zimbire. Poezii în proză de Ant. Pop	—80		
		Starostele, adevă datini dela nunțile Românilor Ardeleni	—30		
		Sfârșitul lumii sau vorbirea lui sf. Ioan teologul cu Dumnezeu	—16		
		Țara norocului, de A. Boca Velchereanul	—24		
		Țiganul la mănăstire, de Aron Boca Velchereanul	—16		
		Țiganul în raiu, de Aron Boca Velchereanul	—16		
		Țiganul și magnatul, de Aron Boca Velchereanul	—16		
		Tipic bisericesc, de Tit Bud, vicar (preț redus)	1·50		
		Trandafiri și viorele. Poezii populare de Ioan Pop Reteganul	—60		
				Cărți de rugăciuni.	
				Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericești frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea Vener. ordinariat diecezan de Gherla prin Vasiliu Păteaș, preot gr.-cat. în Hotoan. Edițiunea VIII. coreasă și amplificată. Prețul unui exemplar legată	1—
				Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești frumos ilustrată. Edițiunea V. Prețul unui exemplar legată	1—
				Mântuirea sufletului. Carte de rug. și cântări legată	—80
				Micul mărgăritar sufletesc. Carte de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari frumos ilustrată. Prețul unui exemplar legată	—44
				Carte de rugăciuni pentru desfacerea de ferme cături sau fermece	—20
				Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școl. de ambele sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar broșurat	—16
				legată	—20
				50 exemplare legate	8—
				100 exemplare legate	14—
				Visul P. C. Vergură Maria. Prețul legat.	—20
				Epistolia Dlui nostru Iisus Christos. Prețul legat	—20
				Din literatura populară de Domeșiu Dogariu:	
				Nr. 1. Moș Toma Bădicianu	—12
				2. Din viața unui haiduc Vlad hoțul	—12
				3. Insurătoarea soarelui	—12
				4. Fiul bucătăresei	—12
				5. Văcărelul	—12
				6. Diana, zina munților	—12
				7. Cinci dialoguri întocmite pentru pruncii școlari	—20
				8. Spiridon și Nicolae, basm	—12
				9. Fiiul oii, basm	—12
				10. Povestiri și anecdote populare	—20
				Biblioteca teatrală a „Aurorei“:	
				Nr. 1. Calea dreaptă e cea mai bună. Comedie într'un act	—20
				2. Paza Maicii Sfinte. Dramă în 4 acte	—24
				3. Otrava de hârciog. Comedie într'un act	—16
				4. Pedepsirea vanității. Dramă într'un act	—20
				5. Discreție fără voie. Comedie într'un act	—20
				6. Crescătorul. Comedie într'un act	—20
				7. Otrava femeiască. Comedie într'un act	—20
				8. Distrășii. Comedie într'un act	—20
				9. Ileana Consinzana. Piesă teatrală într'un act	—20
				10. Pictorul fără voie. Comedie într'un act	—20
				11. Teatru la sat	—30
				Monoloage de Antoniu Popp:	
				Nr. 1. Pe neașteptate	—08
				2. Pentru ce-am rămas făcău bătrân	—16
				3. La anul nou	—08
				4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut	—08
				5. O pățanie	—06

Tot de aici se pot procura și alte cărți literare și școlare române ori străine apărute orișunde fără urcare de preț, precum și tipărituri școlare și oficioase, recuisite pentru școală și cancelarie cu prețuri foarte moderate.

Cataloge se trimit gratis și franco oricui.

(399) 5—6

Chiar acum a apărut Călindețul „Aurorei“ pe anul 1910 cu ilustrațiuni.

Prețul unui exemplar 50 fil., 5 exemplare 2 cor., spedit franco prin postă

Cărțile sus notate se pot comanda și dela **Librăria Arhidiecezană în Sibiu.**

Muschong, Baia Buzias,

Apă minerală **Phönix de Buzias**

vindecă și împospătează. Ajută admirabil la boale de rărunchi și beșica udului, la catarurile cronice de rărunchi, la formări de piatră urinală și la boalele cataralice ale organelor pentru aer și a organelor de separare. Recomandată de medici. Deposit general în Sibiiu la firma

Carol Albrecht.

(346) 9—10

Aduc la cunoștința Onoratului Public că am închiriat restaurantul „Grand-Bierhalle” în palatul consistorial, unde sub numirea

Grand-Restaurant Brote

voiu servi mâncări bine pregătite, bere de Steinbruch și vinuri alese.

Primesc abonamente la masă pentru amiazi și cină.

(408) 4—6 Cu toată stima:

Liviu Brote.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare

„Calendarul național” pe 1910!

Intocmit de redacția foilor dela Orăștie. E și mai frumos ca anul trecut!

În fruntea Calendarului e: Monumentul ridicat la Sibot (lângă Orăștie) vitejiei românești de pe Câmpul-Pânii, și descrierea acelei lupte mari alui Paul Chinezu, care cu Românii săi bănățeni a scos din gura morții pe Săcuii, Ungurii și Sașii înfrânți de Turci, — și a potopit aci 30.000 de Turci! Ungurii o scriu ca o vitejie ungurească. Calendarul Național pe 1910, dovedește că ea a fost o strălucită biruință a Românilor asupra Păgânilor!

— Urmează 12 chipuri negrăit de dragălașe, înfățișând pe înaltele persoane dela Curtea Română: Princesa Maria cu cele 2 fiice ale sale și cu cei doi Prinți: Carol și Nicolae în costume naționale ele ca dragălașe țărănuțe, ei ca minunați ciobănei români!.. Atât sunt de frumoase că nu se pot descrie, ci trebuie văzute! — Vin apoi:

— Minunile firii pe fundul mărilor: 5 chipuri de caracude (animale foarte ciudate, cu sute de brațe!) — Chip de zidiri uriașe în New-York! — Tren de munte, cu roate cu dinți. — Miri sacsoni, în ciudatele lor haine de nuntă. — O minune americană: Stâncă ce se tot mișcă, aninată pe caasta unui colț de peatră, și nu cade! Foarte interesant! — Napoleon cel mare când vine înfrânt din Rusia, și istoria aceluia groaznic războiu, care e începutul apusului lui Napoleon. Mișcător și interesant! — Și alte chipuri. Apoi material de cetit: poezii, schițe, povești, haz, poezii populare și altele, foarte alese și tare desfătătoare!

PREȚUL unui Calendar Național e, numai 18 cr. (36 fil.) și 5 fil. de porto, așadar 41 fileri cu poșta cu tot.

Dacă trimiteți bani pentru 5—10 calendare, le capeti în loc de 18 cr., cu numai 13 cr. (26 fil.) unul, și-ți vin franco (poșta plătită) acasă. Dacă trimiți pentru mai multe ca 10, le platești cu numai 11 cr. (22 fil.) unul, — având însă a-ți plăti însuși porto la scoaterea pachetului dela poșta.

Cei ce le cer neplătite, spre vânzare, cu legământul de a plăti după ce le vând, le capătă cu 13 cr., (26 fileri) unul, având însă a-și plăti ei porto la scoaterea pachetului.

Se capătă și la **Librăria Arhidiecezană în Sibiiu.**Administrația foilor: „**Libertatea**” și „**Foia Inter.**” în Orăștie — Száváros.

(428) 1—5

O vai!

La tusă, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

Trăiască!

„**Pastilele de piept ale lui Egger**”

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin” Pastilele de piept ale lui EGGER m'au scăpat repede!

Budapesta, VI, Váci-körút 17.

Pastilele de piept ale lui EGGER m'au scăpat repede!

Se găsește în Sibiiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Prissel, Au- (345) 10—26 gust Teutsch; în Sebeș la: Vilhelm Lederhiler, Ludwig Binder, farmacia.

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericesti, paramente recuise de metal și prapore.

Recomandă: **Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Baldachine** etc. confecționate exact după rital gr.-ortodox, apoi **Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe** și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiiu,

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană

(103) 34—52 se execută și încasările numitei firme.

Ce este Electro-Vitalizerul?

Mulți văd acest anunț fără să-l citească, multă lume privește în general anunțurile cu indiferență, ba chiar cu o idee preconcepută și simte un fel de frică de tot ce este nou. Și totuși a trecut de mult vremea aceia de prejudeții, când se credea că o cauză bună nu are nevoie de reclamă. Înzadar vom avea articole bune, dacă nu le vom face cunoscute publicului, nimeni nu le va cunoaște. Noi publicăm zilnic, succesele minunate obținute de aparatul Electro-Vitalizer, zilnic crește numărul adeptilor acestei metode, și totuși sunt încă mulți suferinzi care se lasă influențați de neîncredere și care pentru că nu au auzit nici odată de acest aparat nu și-l aplică. Acești bolnavi se pedepesc singuri. Slăbiciunea generală nervoasă, slăbiciunea sexuală, bolile reumatice, bolile nervoase de stomac și de inimă, nevralgiile, durerile de cap și de spate, vâjăiala în urechi, precum și variatele simptome ale neurasteniei și isteriei se tratează pe cea mai naturală cu ajutorul electricității. Adresându-vă printr-o carte poștală instituției noastre, primiți gratis și franco o carte frumos ilustrată în care găsiți descrierile tuturor boalelor care se pot trata cu succes cu acest metod precum și succesele obținute până acum cu aparatul Electro-Vitalizer.

Inst. de ord. med. Electro-Vitalizer, Budapesta, Karlsring 2. M. 51.

Scrisoare de mulțumire.

Ion Ilie, zidar Iltyó, Arad-m. serie la 28 August 1909: Prea Onorate Dnule Doctor! Cu cea mai mare bucurie vă comunic că durerile mele din regiunea inimii au dispărut, după folosirea timp de 6 luni a aparatului Electro-Vitalizer. Scaunul mi s'a regulat, mersul mi s'a înlesnit, pot călători pe jos, cu trăsură, cu bicicleta; am început iarăși lucrul zidăritului, pot să mă odihnesc bine, ceace odinioară perdusem în total, astăzi, laudă Domnului, am recăștigat iar, nu mai sunt vecinic iritat, spaima nu-mi mai pricinuește jumătate de moarte ca mai înainte. Bătăia de inimă mi era foarte teribilă dar acum, laudat fie bunul Dumnezeu, cu toate sunt în rând și nu este avere în lume pentru care aș putea tăgădui rezultatele aparatului Electro Vitalizer. Rog deci, dle Doctor, să binevoiți a publica aceste puține rânduri în statistica d. v., căci pot să documentez oricui mi s'ar adresa, cele afirmate mai sus. (429) 2—2

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Electro-Vitalizer inst. de ord. m.

Budapesta, Karlsring 2, Mezanin 51.

Binevoiți, vă rog, a-mi trimite o broșură din lucrarea d. v.: „**Tratat despre electroterapia modernă**”. Gratis și franco.

Numele: .....

Comuna: .....

Județul, comit.; .....

!!!

Am onoare a aduce la cunoștința publicului din loc și călător, că **Hotelul, Restaurantul și Cafeneaua mea**, fondate de 10 ani sub firma**Hotel Mihaiu**

Saggasse nr. 11

le-am renovat spre cea mai mare comoditate a p. t. publicului.

Odăi confortabile curate

inluzive lumină electrică și serviciu dela cor. l'60 în sus. **Odaie de scaldă**, cafenea și restaurant excelent în casă!

Intotdeauna bere proaspătă și anume: bere sibiană de a lui Habermann, bere Bock de trei stejari și bere de Steinbruch, precum și vinuri veritabile în butoiu și în sticle.

Mulțumind respectuos pentru încrederea cea mare de care am fost învrednicit până acum, mă rog a mă învrednici cu aceeași încredere și pe mai departe, și semnez

cu deosebită stimă

Ioan Mihaiu, hotelier și proprietar.

(364) 8

Sibiiu (Nagyszeben) în Octomvrie 1909.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (302) 13—52

Clopotele găurite

o invenție proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuraturile ilustrate gratis.

